

ELŐFIZETÉS

ELŐFIZETÉS:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEK:
 Egy évre ..... 26 korona.
 Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDŐTÉTEL:
 4-hetesben 1000 sz. egy sor 20 fillér,
 minden további sor 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és szendrői egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, december 19.

Tizenháromezeröttszáz montenegrói fogoly négy nap alatt.

(Nem dolgozunk aljas eszközökkel.)

Budapest, december 18. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Változatlanul csend uralkodik. Oroszok e hónap tizenötödikén keltezett napi jelentésükben azt állítják, hogy lovasságuk Uscierozkonál a Dnyeszter mellett, orosz egyenruhába öltözött osztrák-magyar felderítő csapatra bukkant. E közleménynek egy szava sem igaz. Ilyenfajta megfélemlítő eszközökkel nem élünk.

Olasz hadszíntér:

Tirolban csapataink a Sugana völgytől északra ellenségnek a Collo ellen intézett több támadását verték vissza. A flitschi katlanban újra meg-lepetésszerűen rohantuk meg olaszokat egyik legelső hadállásukban. Görz egyideig nehéz tüzérségi tűz alatt állt.

Déleleti hadszíntér:

A Bjelopoljetől délkeletre fekvő területet megtisztítottuk az ellenségtől. Az e város elfoglalásánál ejtett foglyaink száma egyezerkilencszázötvenre emelkedett. Északkeleti-Montenegróban egyik hadosztályunk legutóbbi négy nap harcaiban összesen tizenháromezeröttszáz foglyot szállított be. Hőfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtó-osztálya.)

Metz muzeumát francia repülők megrongálták.

Berlin, december 18. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Lényeges esemény nem volt. Metz városára az ellenség repülőgép-támadást intézett, amely alkalommal a városi muzeumot erősen megrongálták. Egyéb kár nem esett.

Keleti hadszíntér:

A Narev és Miadziol tavak között beszállított foglyok száma két tisztre és kétszázharmincöt főnyi légénységre emelkedett. Helyzet egész arcvonalon változatlan. Csak kisebb járőrharcok voltak.

Balkán hadszíntér:

A Bjelopoljéért folyt harcban összesen ezerkilencszázötven főnyi légénység, köztük csakély számu montenegrói, esett foglyul. A Taratól északkeletre fekvő vidéket Mojkovactól lefelé megtisztítottuk az ellenségtől. Utolsó négy nap harcaiban e vidéken tizenháromezeröttszáz fogoly jutott osztrák-magyar csapatok kezére. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtó-osztálya.)

Az aradi színházról.

Arad, december 18.

Akárhogy is töprengünk, nem tudjuk megmagyarázni, képtelenek vagyunk megérteni, hogy miért hozta meg Arad város törvényhatósági bizottsága a minap a színház ügyében ama határozatát, amely minden elfogulatlan s a művészet sorsa iránt mélyen érző lélekben őszinte visszatevészt keltett. Negyven aradi polgár, akik azt képzelik magukról, hogy Arad összessége nevében ítélkezhetnek, kimondotta a közgyűlésen: nem helyesli, hogy az aradi színházban konzorciális alapon szervezett társulat működik és felszólítja Szendrői Mihály színházigazgatót: nyilatkozzék tizennégy nap alatt, hajlandó-e saját kezelésében igazgatni a társulatot 1916. év októberétől? Amennyiben tizennégy nap alatt nem válaszol a kérdésre, úgy tekintik, mintha nem mel felelt volna és ez esetben országos pályázatot hirdetnek az aradi színházra. Arad közgyűlése a városi tanács javaslata alapján hozta ezt a határozatot, amelynek hallatára össze kell esapni a kezünket: a világháború vérzivatarában, amikor azt se tudjuk, hogy egy hónap alatt hová sodorhat a vihar egész országrészeket, szabad-e ilyen döntéseket provokálni? Szabad-e ilyen fontos kérdést alapos, higgadt megfontolás nélkül, elhamarkodottan fölvetett ötlet alapján elintézni, amikor Aradon — nagyon helyesen — még egy közrendőri állás szervezését is a különböző bizottságok hetekre terjedő tárgyalásai előzik meg. Az aradi színház sorsát pedig egy nap alatt akarják eldönteni, de remélhető, hogy ez a közgyűlési határozat nem tekinthető véglegesnek. Miért szervezték akkor a színházi bizottságot, s miért van a városnak jogügyi bizottsága, ha művészeti és jogi kérdésben egyszerűen tumogálják ezt a két fórumot? Ennek a negyven urnak — „a közgyűlésnek” — határozata bizonyára egész másképpen bangzik, ha e két bizottság véleményét kikérik, mert ez esetben a törvényhatóság valószínűleg nem intéz a színházigazgatóhoz ilyen képtelen kérdést:

— Hajlandó vagy-e két hét alatt kijelenteni, hogy a jövő esztendő végén át akarod venni az aradi színházat? Ha nem felelsz, akkor nem állunk szóba veled főbbit, pakold össze a festett erdőidet és a pókhálós

mezőidet, aztán keress magadnak más stációt. Nekünk már nem kellesz!

Nézzünk csak a velejébe ennek a kegyetlen határozatnak. Bontsuk a kérdést két részre: a szintársulatra és a direktorra. Arad közgyűlését, vagy aki ezt az atfért elhamarkodva felidézte, vajjon a szintársulat tagjainak védelme vezérelte-e? Ha azt remélik, hogy az igazgató rezsijében vezetett színháznál a tagok megélhetése jobb, mintha konzorciumos alapon működnek, akkor szerzőlött tévednek. A kultuszminiszter éppen azért rendelte el a háboru alatt a konzorciumok alakítását, mert így látta legjobban megvédhetőnek a színészek helyes létfenntartását. A színigazgató a színházba fektetett tőkés kamatát nem ajándékozhatja a tagoknak s ezt a kamatot kénytelen a színészek gázsiján behozni, mert a színház bevételi lehetőségét ma fokozni nem lehet. A színészek tehát kénytelenek kisebb fizetéssel megelégedni, míg ellenben konzorciumos állapotban mindenki igazságos elosztással részesül a jövedelemből. Az aradi szintársulat tagjai ma annyi jövedelemhez jutnak, mint béke időben volt nekik, ámde ha a színigazgató a saját zsebére vezetné az intézetet, alig kapnák meg mai osztalékuk hatvan százalékát. A győri szintársulat eddig nem volt konzorciumban, de a tagok arra kérték a kultuszminisztert, rendelje el ott is a társasági viszonyt, mert mostani fizetésükből nem tudnak egzisztálni. Látható tehát, hogy a színészek védelmével nem indokolható ez a fölháborító határozat. A magyar színészet védelmében előljár a kultuszminiszterium, amely megteremtette a konzorciumokat s amely jól tudja, hogyan kell istápolni a háboru alatt igazán megbecsülhetlen szolgálót teljesítő kulturiényezőket. A kultuszminiszterium és általában a magyar kormány semmi esetre se fog „müpartolást” tanulni attól a törvényhatóságtól, amely a minap hozott határozatával és a fórumán elhangzott kicsinyeskedő, színházat bántó fölszólalásokkal önmagát stigmatizálta.

Ha a szintársulat tagjainak védelme nem vezethette a közgyűlést, akkor lássuk: kit, vagy mit akart óvni a veszedelemtől? Talán a város érdekében hozták meg a határozatot? A várost valami nagy anyagi károsodástól akarták megvédeni? Azt hisszük, ilyen merész állítást még attól a szónoktól se remélhetünk, aki néhány színész katonai fölmentésében rettenetes alkotmány-sérelmet látott. Ne azt kérdezzük tehát, hogy kit, vagy mit akartak megvédeni a törvényhatóságban, hanem azt, hogy *kit akartak megbántani* ezzel a torz állásfoglalással? Meg kell mondani, hogy az egész eljárás nem egyéb, mint a Szendrei Mihály személye ellen való hajsza megindítása. Néhány urnak, akinek a város boldogításában különösen a háboru alatt rendkívüli feladatai lehetnének, nem tetszik az, hogy a színigazgató immár tizenkét esztendő óta korrektül intézi az aradi szintársulat ügyeit és mű-

ködésével becsülést szerzett ugy magának, mint a magyar színészetnek. Egyesek nem tudják neki megbocsátani, hogy nem ment csödbe Aradon, mint Moesonyi, hogy nem sietett el tőlünk, mint Krecsányi és Aradi Gerő, meg Leszkay András, hogy nem pusztult el közülünk úgy, mint a jobb sorsot érdemlő Zilahi Gyula. Nagy bűnnek tartják, hogy komolyan fogja föl hivatását és a metierje iránt való fanatikus szeretetből, művészi ösztönétől vezéreltetve több mint egy évtizede küzd becsüléssel és a pazarul berendezett mozik városában a Muzsa kopott, cugos hajlékában vasakarattal, a jövőbe vetett szent bizodalommal szolgálja a magyar művelődést. Mit akarnak tőle és miért bántják őt? Kinek mi köze ahhoz, hogy a színigazgató szerződéses, vagy konzorciális alapon vette-e föl tagjait? Ha a tagok meg vannak elégedve a háboru okozta helyzetükkel, s ha a társulat megfelelő kötelezettségének, akkor illetéktelen beavatkozásnak kell tartani, amikor a város állást foglal a konzorciális helyzet ellen. Az aradi szintársulat a háboru alatt is van olyan, mint a vidék bármely művész társasága. Itt a legnehezebb napokban is komoly önértéssel viselték a színészek a háboru anyagi csapásait s nem molesztálták a közönséget, úgy mint másutt tették a nyomorba jutott muzsatiak. Előadásaik kielégítetik a vidék művészeti gourmandjait is. Ha jó darabot kapnak, azt a viszonyokhoz mért tökéletességgel adják elő. A francia ötlet és az angol szinpadai technika hiányzik most, ez igaz, de erről az aradi igazgató nem tehet.

A közgyűlésen az elnöki székéből Temesvárra hivatkoztak. A mi tudomásunk szerint a temesvári városvezetés kimondotta: neki semmi köze ahhoz, hogy az igazgató miképpen állapotodik meg tagjaival, az a fontos, hogy a közönség meg legyen elégedve a társulattal. Ez a helyes álláspont és Arad is akceptálhatja ezt az elvet. A legutóbbi közgyűlési határozatot pedig valamiképpen okvetlen reparálni kell és nem szabad, különösen most nem szabad ajtót mutatni annak a színigazgatónak, a kinek a társulata annyi lelkigyönyörűséget szerzett az aradi közönségnek. Az okosság is ellene szól annak, hogy őt elüldözzük, mert hiszen nála jobbat a béke idején se kapunk. Az elsőrendű állomások igazgatói évekre le vannak kötve, valami tapasztalatlan új ember, vagy holmi harmadrendű direktor ellen pedig Arad egész közönsége nevében tiltakozunk. Ha a közgyűlés meg nem változtatja határozatát, akkor annyi, mintha e város határára ezt a figyelmeztetést állítaná föl:

Direktorok! Itt meg ne álljatok!

A komoly, becsületes művészi munkát itt nem becsülik meg!

A háborus „arany-vasárnap.”

(Egy aradi kereskedő a karácsonyi vásárról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 18.

Holnap lesz az ugynevezett „Arany-vasárnap.” A karácsonyt megelőző vasárnapot nevezte így az üzleti nyelv, és ez az elnevezés természetesen a béke-időbeli karácsonyi hét vasárnapjára vonatkozott, a mikor az egész esztendő legélénkebb üzleti forgalma bonyolódott le a boltok nagy részében.

A második „arany-vasárnap” a háboru alatt. Az első, a tavalyi, meglehetősen szomorú, kietlen volt. Vajjon milyen a második? Az aradi karácsonyi vásárról egy kereskedő a következőket mondotta:

— A karácsonyi vásárra a kereskedők tulajdonképpén részének nem lehet panaszuk. Nem mintha a karácsonyi ajándékozás kedve lendült volna föl. A mig tavaly a „bizonytalanságtól való félelem visszatartotta az embereket mindennemű vásárlástól, az idén ilyen aggodalmak nincsenek s mindenki megveszi azt, a mire szüksége van. Sőt azt is, amire nincs is szüksége. Sokszor lehetett tapasztalni, hogy vidéki vevők feltucat kondót, három pár eszimat, öt vég vásznat vettek abból, amiből máskor csak egy-egyre volt szükségük. „Jó az, ha van” — mondották. „Nem muszáj, hogy minden pénz pénzben fekdjék: fekdjék az ebben is.” Tavaly megfigyelhető volt, hogy sokan azért vásárolnak ékszereket, mert minden eshetőségre számítva, saivosebben tartották meguruk az aranyat, ezüstöt, a briliánst, mint a bankjegyet; az ilyen bevásárlások megszűntek. Mindazonáltal az ékszerészek jó forgalmat csinálnak. Nem csötkent meg a játék-vásár, a miben igazság is van. Ha a világ fel is fordul, az apák elvéreznek, vagy nélkülöznek a harctéren, a gyerekek ne érezzék meg abban se a háborut, hogy a karácsonyi csupaszon marad. A könyvüzlet mögötté marad némiben az előző éveknél.

— A miben a karácsonyi vásár gyengébb mint más éveken, azt nem a bevásárló kedv vagy mód hiánya okozza, hanem az áruhiány és a forgalmi kalamitások. Alig van valami, a miből a készletek ne leonén k fogytán, s a bevásárló utról többnyire üres kézzel jönnek vissza a kereskedők. A mikor kapnak valamit, az nagy ügyvel-hajjal érkezik meg. A kereskedők egy része ma is hiába vár olyan postacsomagot, a melyet már rég el kellett volna adni. Postacsomag és szállító-levél többnyire nem járnak egy uton és egy időben, sőt néha hetekig elkerülik egymást, a mig végre találkoznak és mindakettő a címzetthez eljut.

— Eltűnt a karácsonyi vásárnak egy régi karaktere. Azelőtt az üzleti élet tulajdonképpén a hitelezésre volt berendezve; a karácsonyi vásár volt az az időszak, a melyben legerősebb volt a készpénztorgalom. Most azonban minden vonalon a készpénz-vásárlás lépett uralomra és ebben a karácsonyi vásár nem hoz újat.

— Mindenesetre az, hogy a karácsonyi vásár, ha nem is teljesen, régi medrébe jutott, arra vall, hogy a közönségben mélyebb gyökeret vert a megnyugvás és ennek segítségével kereskedelmünk tulajdonképpén része, még az is, a melynek az ugynevezett háborus konjunkturákat nem volt módjában kihasználni, a hosszúra nyuló háboru krízisét szilárdan fogja megállani.

Arad tanácsa meggátolja a liszt kiszállítását.

(Angel István dr. főjegyző szolidaritást kér a tanácstól a szigorhoz. — Megtagadott szállítási igazolványok. — Posta útján sem lehet már csempészni.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 18.

Arad város tanácsa ma, Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésében végre radikálisan rendezte a szállítási igazolványok kérdését. A gyökeres reform egy igen egyszerű elhatározás, amely mint minden megújulás abban áll, hogy az ember visszatér a természethez. Ez az alap, amelyről a fejlődés irányában elindulunk és minden fejlődés tulajdonképpen három lépésből áll. Kettőt előre és egyet hátra lép az ember. Mert a természetes alapot sohasem veszítheti el a lábai alól. A szállítási jegyek körül tapasztalt rendellenesség tudnillik abból keletkezett, hogy eltértek attól a miniszteri rendeletről, amely egész világosan intézkedik és a tanács ma, amikor megbizta Angel István dr. főjegyzőt, hogy a beteg László Rész helyettes polgármester távolléte alatt ennek ressortját intézze és a szállítási igazolványokat ő állítsa ki, kimondta egyúttal azt is, hogy szigorúan a miniszteri rendelethez ragaszkodva történjék az meg.

A főjegyző ugyanis előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a rendelet értelmében nem elégséges, ha a polgármester biz meg egy tisztviselőt az igazolványok kiállításával, hanem ennek az egész tanács által kell megtörténnie, mert az egész tanács felelős a következményekért. A tanács így is határozott és rendkívül figyelmesen és érdeklődéssel hallgatta a főjegyző előadását, amellyel megindokolta előterjesztését.

— Szükségesnek tartom — mondotta — hogy ha engem biz meg a tanács a szállítási igazolványok kiállításával, tudomására hozni azt is, hogy én a jövőben a leghigorubbán ragaszkodom a miniszteri rendelkezésekhez és soha eltérni attól senki kedvéért nem fogok. Tabát a jövőben, ha valaki szállítási igazolványt kér, minden egyes esetben személyesen, autopszia útján, meg akarok győződni arról is, meg van-e a kérelmezőnek az a mennyiségű lisztje, amelynek elszállítására engedélyt akar, hol van az a hely és van-e joga azt Aradról elszállítani. Mert a fél visszavételnek tág tere van. Bizalommal vagyok mindenki iránt, de nem többel, mint az eljárást előíró miniszter, aki engem és az egész tanácsot felelőssé tesz azért, hogy a polgárokunk lisztjét a mi polgáraink használják is el. Ezért én minden egyes esetben meg fogom tagadni a szállítási igazolványok kiállítását, ha azt látom, hogy az illető csak későbbben óhajtja az elszállítandó lisztet beszerezni. Ez arra vezet, hogy a kérelmező egyszerűen maga kezeli az igazolványt és ezen az alapon akár az egész idényre előre kilehetne szolgáltatni neki annyit, amennyit csak óhajt. Azonban, hogy az esetre, ha panaszokkal keresnek fel a polgármester urat az én rigorozitásom miatt, már most tudomására kell adnom a tanácsnak, hogy milyen tapasztalatok kell, hogy az óriási felelősséggel dolgozó tisztviselőt a miniszteri rendelet legprecízebb alkalmazására készítse. (Halljuk, halljuk kiáltották a tanács tagjai.)

— A rendelet súlyt helyez rá és a szállítási igazolvány elengedhetetlen kellékének te-

kinti, hogy abban világosan meg legyen mondva, milyen számú miniszteri rendelet alapján kapott engedélyt az igazolványt kérő liszt szállításra. Mert tudni kell, hogy csak olyan liszt mehet ki Aradról, amelyről a miniszter is tudja, hogy elszállításra készült és van száma. Megtörtént épen tegnap, hogy egy cég Aradról lisztet akart elszállítani egy erdélyi és egy felsőmagyarországi városba. Mindkét helyre ugyanazon miniszteri rendelet alapján és mindkét szállításra ugyanazon számú leirattal kért engedélyt. Ez kisárti dolog, mert egyik küldemény testületnek, a másik liszt pedig magánfélnek volt címezve. A kérelmezőtől követtem a miniszteri rendelet bemutatását, azt megtagadta. En pedig megtagadtam az igazolvány aláírását. Ekkor azt kérte, hogy tekintsek el a miniszteri rendelet számának feljegyzésétől, mert a múltban is kapott igazolványt a rendelet felmutatása, vagy számának az igazolványban történt megemlítése nélkül. Ezt sem akceptáltam és az ilyen igazolvány kiadását is megtagadtam.

— Hát eddig, hogy történt az igazolványok kiállítása? — kérte Kovács Vince kultúratanácsnok.

— Úgy, hogy kérték és nem is írták bele az engedélyező miniszteri rendelet számát, sem magát a rendeletet, hanem e nélkül is kiadták az igazolványt. En azonban megtagadtam és a kérelmező nem is kapott igazolványt. De ha a jövőben szükségét fogom látni, magához a miniszterhez fordulok távirat útján és tőle fogom kérni az engedélyt és annak feltételeit. Mert csak ezzel a szigorral tudjuk megmenteni azt a lisztet, ami még rendelkezésünkre áll. Azért tartottam szükségesnek ezt a tanácsnak bejelenteni, mert én tudom, hogy majd jönnek és vegzatorius ellátás miatt emelnek panaszt. En azzal nem törődöm. Előmezei kérdéskör, pláne lisztről, kenyérről van szó és itt semmitéle elnézésnek, kedvezésnek helye nincs. Hetvenezer ember mindennapi kenyérének biztosítása a legfőbb hadi érdek.

• — A tanács a főjegyző urat bizta meg az igazolványok kiállításával és teljesen övre bizta, hogy lelkiismerete szerint cselekedjék. Különbösen is, hogy a gazdasági tanácsnok teendőit, de különösen az előmezei ügyeket minél alaposabban elláthassa, a mai naptól felmentem a főjegyzői akták referálásától és azokat Vannay Gyula tanácsnok urnak osztom ki.

A tanács felkérte ezután Green Nándor főkapitányt és a főjegyzőt, hogy a liszt összeírásához szükséges előutalásokat sürgősen végezzék el, mert karácsony után az összeírásnak meg kell történnie. A hatóság ugyanis kénytelen lesz kenyér és liszt jegyeket életbe lépíteni, minthogy a belügyminiszter kijelentése szerint az egész országban elfogy a liszt. A polgármesternek az a terve, hogy nem decemberben, hanem január hó 2-ikán tartat rendkívüli közgyűlést és ezen tárgyalatja a lisztellátás ügyét is.

• A lisztcsempészés megakadályozására ma a kereskedelemügyi miniszter iren hatóságos rendeletet adott ki. Arad város tanácsa hívta fel Harkányi János báró figyelmét arra hogy

postai csomagokban igen sok lisztet küldenek külföldre Aradról, orvoslást kért ellene.

A hivatalos lap mai száma közli a kereskedelemügyi miniszter rendeletét, mely szerint buza-, rozs-, árpa-, tenzeri- és rizs-liszt, szalonna, hárj, zsír és sertéshusnak postai csomagokban Magyarország területén kívül fekvő helyre való szállítása tilos. A postának fogában áll a feladó, vagy címzett jelenlétében, esetleg bizottságilag a kétséges csomagokat felbontani. Aki e cikkeket hamis tartalombevallással postára adja, 15 napig terjedhető elzárással és 200 korona pénzbüntetéssel büntetendő.

Elítelt

liszt és köles csempészők.

(A kihágási bíróság az élelmiszer üzérkedés ellen.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 18.

A napról-napra súlyosbodó élelmiszer drágaság kérdését Aradon sem könnyű dolog megoldani. A misériák orvoslása Allandón foglalkoztatja a hatóságot a rendőrség erővel intézkedési mindössze csak arra voltak kék, hogy ha nem is végezzék, de egy részben szinte megszüntették azokat a boltokat, melyek az aradi piacok látogatását szinte lehetetlenné tették.

Naponta érkezik most is felfelentések a rendőrségre a kiskereskedők ellen az élelmiszerek árusításánál történő kihágások miatt. A rendőrség minden felfelentés ügyében erőlyes vizsgálatot indít, melyet a kihágási bíróság szigorú ítéllettel pecsétel meg.

A rendőri büntető bíróság ma is több aradi kereskedő ellen hozott ítéletet. Ferber Lajos aradi főszekereskedőt Grumász László dr. rendőrkapitány száz korona pénzbüntetésre ítélte, mert egy száz kilogram súlyú ládát adott postára, azzal a megtévesztéssel, hogy abban gyufa van. A rakományösszege a csomagot felbontotta és a láda tartalmának tetején tényleg gyufa volt, alatta azonban egy száz köles kását találtak.

Burza Sándor aradi vaskereskedő ellen is hasonló ügyben indítottak vizsgálatot. Burza egy százharminc kilogramos ládát adott fel vásáru gyanúval. A rakományösszegeként feltűnt a súlyhoz aránytalanul nagyobb láda, melyben miután felbontották, 120 kilogramm lisztet találtak. Grumász rendőrkapitány Burzát is, ki ugyan nem is jelent meg a tárgyaláson, száz korona pénzbüntetésre ítélte.

Tótyer Péter aradi hentes mester a száz kilóért 7 koronáért és a szalonna kilóért 8 koronáért adta el vadonok, akkor amikor azoknak hat korona volt a piaci árak. Kertész Pál kereskedő pedig Erzsébet utca 28 szám alatt levő üzletében hosszú időn keresztül huszonkét fillérért adott egy tojást. A tanuk vallomása alapján Weil Károly dr. rendőrfogalmazó úgy Kertészt, mint a hentes mestert száz-száz korona pénzbüntetésre ítélte. Tótyer Pál az ítéletet megelégedett.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hír. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katona olvassa

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Színházi műsor:

Vasárnap: délután: „Buksi”, operette. Este: „Önagysága ruhája”, énekesjáték.

Hétfő: „Önagysága ruhája”, énekesjáték.

Kedd: Lábass Juci, a Király-színház primadonnájának első fellépte: „Legénybucsu”, operette.

Szerda: Lábass Juci vendégfelléptével „Bajos ismeretlen”, operette.

Csütörtök: „Aranyember”, színmű.

Péntek: Délután: Aranyhajn Tündér Ilona és „Árnyékos királyfi” vagy „A vasorru boszorkány”, látványos gyermekbohózat énekekkel és táncokkal.

Pataky Sándor akvarelljei.

(Kiállítás a Weitzer-utcai iskolában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 18.

Sok mindent megbénított, az élet eldugott, beporosodó szögletébe temetett a háború, de talán semmivel sem bánt olyan keményen, mint a művészettel, a művészek életével. Szótor, kép, rajz, festmény: ma idő, pénz, kedv, minden kellék hiányzik ahhoz, hogy ilyen szép és gyönyörű portékával foglalkozzon a lében, háború és vér, halál és aggodalom látában táutorgó emberiség. Maguk a művészek is megálltak. Olyk foggyverfogásból idomult, a szobrász síremlékekre gondol, a festő csatatéri tájakkal próbálkozik, elesett hősök arképét festgeti. Elszóródott, magáról életet alig adó lett az aradi kis művész kolónia is. Itt-ott elvétve egy-kép, amivel életjelt próbálnak adni magukról.

A csendben, kényszerű elnémulásban felülfogó, sugaras jelenség azt a kis kiállítás, amely vasárnap délelőtt nyílt meg a Weitzer János-utcai fiúiskola első emeleti dísztermében. Pataky Sándor állítja ki félszáznál több akvarelljét és néhány olajfestményét. Érdekes ez a kiállítás minden tekintetben. A képek, amelyek a szépségből kiállítási helyiséggé lett tágas iskolateremben függnek tavaszi, triss, üde, diadalmas színekkel beszélnek arról a győzelemről, fennsőbbiségről, amelyet a művészi erő és akarat a háború, gyász, megbénító láncok egész sora felett arat.

Az alkotó művész a háború kezdete óta katona. Csukaszürke egyenruhát hord, manlicher a vállán, egy darabig foglyokat őrzött az aradi várban, most pedig esendőrezolgalatot végez. Járja a falvakat és a nehéz szolgálat kurtá pihenő óráiban olyan álmokat alszik ébren, amelyekből nagyszerű váznak, harmonikus akvarelliek kerülnek elő, gyűlnek össze.

A kiállítás képei beszélnek erről: szerb foglyok és internáltak jellemzetes arcvonásai, egész délszláv jellemeket visszatükröző tollraizok, néhány meglepően karakterisztikus olajfestmény is; azután falusi tájak, szabad természet, mozgó csoportok, a vár bolthajtásos terme benne kék és vörös foltok: az őrszázad emberei. De beszélnek ezek a képek másról is. Nemcsak az élet, a művész életének sok apró eseménye van bennük, hanem az élmény is, mindaz, amit Pataky a természetből, emberekből, vonalakból, színfoltokból leszűrt és képekké tudott kritályosítani.

Az akvarell, amelynek Pataky Sándor Aradon tudott nevű mestere, a színfoltok művészete. Harmóniában összefoglalni az egymás mellé tett színeket, valami különös, lélekből fakadó érzéssel egymásba olvadóvá tenni. Gyönyörűség nézni azt az egyszerű és mégis oly utánozhatatlanul biztos technikát, amellyel ezek a képek készültek. Egy lépést teszünk hátra:

már csak az összhaneulstot látom, a harmóniát. A szifáló asszony, a Vitorlafoltozó, a Napsütötte felü és az Alkony klasszikus alkotásai ennek a művészetnek. Egy halovány violaszínbe olvadó Oszi táj pedig valóságos Mednyánszky-kép akvarellben.

Vasárnap délelőtt 11 órakor nyitja meg Varjassy Lajos poléarmester a kiállítást, amely a karácsony előtti héten naponként 8-4 óra közt beléző díj nélkül tekinthető meg. A kiállítás sikerére legjobb előjel, hogy már a megnyitás előtt is egész sor kép talált vásárló gazdára.

* A színház hírei. A jövő hét érdekességei Hétfőn megismétli a tirsulati Knobluch szenzációs énekes játékát, az „Önagysága ruháját”, melynek pompás, gördülékény előadása teljesen megnyerte a közönség tetszését. Keddén és szerdán Gyökecs vendég szereplés tölti be a műsort. Lábass Juci, a Király Színház primadonnája lép fel két estén az aradi színházban, a „Legénybucsu” és „Bajos ismeretlen” operettek vezető szerepeiben. Lábass Juci a Király Színháznek legünnepeltebb primadonnája ez alkalommal először látjuk Aradon és bizonyára itt is, úgy mint Budapesten szeretetteljes fogadtatásban fog részesülni. Pénteken, december 24-én, délután 3 és fél órakor mérsékelt helysírakkal „Árnyékos Királyfi” és „Tündér Ilona” vagy a „Vasorru boszorkány”, nagy látványos gyermek bohózat kerül színre, melyben az egész társulat foglalkoztatva van. Előkészületben „Herczeg k. a.” nagy operett és „Mária róna” újdonsté.

* Aradi Zenekonzervatórium. Értesítim a t. közönséget, hogy a magyar származású Páthyne-Waldherr Irma bécsi opera és hangversenyénekesnő, (bécsi népopera volt szólista tagja) foglalta el zeneintézetemben az énektanári állást. Páthyne-Waldherr Irma a világhírű Rose Pavier es. és kir. kamaraénekesnő, a bécsi zenakadémiá mesternőjének kiváló tanítványa. Műttermüller József igazgató. 4985

* A halálballet az Apolló vasárnapi műsorán. Két napon át az emberek ezreit vonzotta az Apolló-színházba a Nordisk-filmgyárnak ez a hatalmas artista-dramája, amelyről csodálattal beszél a város egész közönsége. A drámában előforduló artis produkciók, amelyek nem könnyített a kinematográfia technikája, szinte megállítják az ember szívverését, annyira vakmerők. Különben az egész cselekmény rendkívül érdekesítő s stilszerűen párosul a pompás kiállítással és szereplők minden kritikán feülálló játékkal. A Halálballet-et vasárnapi műsorán mutatja be utóljára az Apolló-színház. Az előadások vasárnap sem folytatódásosak.

* A Conan Doyle-ciklus utolsó képe az Apollóban. Hétfőn kerül bemutatásra az Apollóban a Conan Doyle-ciklus utolsó nagyszabású képe: Stapleton, amely befejező része az óriási sikert aratott „Sátán kutyái”-nak. Ez a nagyszabású detektívdráma, ha cselekményben összetűzésben is van a Sátán kutyáival, különálló mű s azok részére is rendkívül lebilincselő és tisztán érthető, akik a két előbbi képet nem látták. A detektívdráma mellett az Apolló egészen új, rendkívül értékes barotéri félvételeket mutat be hétfői új műsorán.

* Az Erzsébet mozgószínház mai slágere a „Házaló” -aktuális háborús dráma a most felvő háborúból. A darabot ma-erát nem kell külön dicsérnünk, ha megemlítjük azt, hogy a főszerepet a világhírű művész Schickelraut Rudolf játssza benne. Tudjuk és reméljük már ezen művész nagy múltú tehetségét és méltán mondhatjuk, hogy a fenti sláger a filmtechnika legsikerültebb alkotása, annál is inkább, mert a darab témája a jelen háborúból a palotai harcokról van merítve. Csütörtökön két szenzációs sláger: „Az Aréna parondján” és „Niseika a kozák” kerül bemutatásra. Csütörtöki előadások fél hat órai or kezdődnek. 4691

* A rikkancs leány. (Az Uránia szenzációs újdonsté.) A színház már eddig is számos udonstéggel bemutatatta, hogy minden tekintetben megfelel annak a nagy érdeklődésnek, mellyel szokot várják, de a tegnapi bemutatott filmje az eddigieket is felülmúlta. A film címe: A rikkancs leány, valami megnverő humorral, de szelíd és nem bohózati humorral való filmrevezetése egy tipikus női karriernek. Ahogy a kis Mici a pincéből a varieté és kabaré színpadára fekerül és a piroskendős, keresztlábos szital mellől a nagy éttermek fehérterítős asztalai mellé ül, az olyan megható és egyszerűségében is annyira művészi történet, hogy a film minden bizorrvan azok közé a darabok közé tartozik, amelyeknél a közönség könnyei között mosolyog. Már pedig ez a legkedvesebb műfaj. A film címszerepét Claire Waldoff játssza, aki a legkedveltebb berlini kabarédívák közé tartozik és a filmen is maga egyéni stílusával valóban tökéletes. — A motorkirály, a brémai hajógyárban készült ezen remek film, a filmtechnika legújabb csodája. legkedveltebb kerül színre az Urániában. 5

TÖRVÉNYKEZÉS.

Száz korona gorombaságért.

(A megsértett telefonközpont.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs, december 18.

Érdekes pert tárgyalt tegnap a bécsi főzsefvárosi bíróság. A Neubaugasseban levő Vörös Kereszt kórház titkára, Polacek Alfonz állott a bíróság előtt azzal vádolva, hogy a III. számú telefonközpont több tisztviselőjét és tisztviselőjét becsületében megsértette.

A posta és táviradaigazgatóság feljelentése szerint Polacek sokszor megsértette a telefonközpontot. Legutóbb, július 25-én, mikor sokáig nem tudott számot kapni, így kiáltott rá Hruschek Mária telefonkezelőnőr:

— Alazik maga? Már huszonötödször kérem az összeköttetést. Hívja az ellenőrt, azt a pimaszt.

Mikor az ellenőr, Paok Rudolf, a telefonhoz jött, Polacek rákiáltott:

— Miga az az ur, akinek minden gorombaságot a fejéhez vágthatok?

A tárgyaláson azzal védekezett a vádlott, hogy a sértéseket érthető idegességében és jogos felháborodásában követte el, mert július 25-én tényleg legalább huszonötödször kért egy számot, amelyet végül sem kapott meg.

Kalmár Olga asszony, aki ugyanabban a kórházban működik, igazolta, hogy ő is ugyanonnan, a kórházból, huszszor kísérletezett a telefonnal, eredmény nélkül. Tekintve, hogy egy másik állomásról azonnal összekapcsolták a kívánt számmal, nem hiszi, hogy a központ animozitással viseltetett a 33.138 szám ellen: hanem azt hiszi, hogy a készülék hibás volt.

A 33.138. számú telefon kinszenvedéseit Wildner Olga főápolónő is igazolta és Stera Lilly önkéntes ápolónő is felvonult a mentőtanuk sorában.

A bíró Polaceket száz korona pénzbírságra ítélte. Ugy az elítélt, mint az ügyész halasztást vettek igénybe esetleges bejelentéseik megtételére.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az írásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénz-küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen címből küldötték.

Szalonikiben menti az entente Egyiptomot.

— A központi hatalmak diktálják a cselekvés tempóját. — Gallipoli a felvonulás útja. —

Távírti tudósítás.

Berlin—Lugano, dec. 18.

A „Temps“ december 12-iki tárcájában Malleterre tábornok a szövetséges hatalmak balkáni helyzetéről írva arra a következtetésre jut, hogy ma offenzívát indítaniok lehetetlenség, mert „a cselekvés törvényeit az ellenség diktálja az entente hadseregeinek.“ A teljes vereségnek e stratégiai kifejezés mögé rejtett beismerése már magában is rendkívül érdekes, de pikánsá válik, amikor a francia-angol offenzíva kellő időben való előkészítéséről a következőket írja:

— A császár célja, amelyről álmodik, Egyiptom és Konstantinápolyt jelentősége mindaddig másodrangú, míg a Szezi-csatorna az angolok kezén van. Konstantinápolytól Kairóig hosszú az út és vajon be kell várni a támadást a csatorna kopár partjain? Nem lehet-e a legrövidebb úton feltartóztatni, még mielőtt megkezdődött. Az ellenség jelen hadállásai mellett a Földközi-tenger és Egyiptom kombinált védelme könnyen leolvasható a mappáról.

Még van egy nyitott ajtónk: Szaloniki és egy felvonulási útunk: a Gallipoli félsziget gyilkos szeglete. A többi kijárót a szövetségesek flottája uralja. Syria és Palesztina bármelyik, tetszés szerint választott pontján, kiköthetünk. Választhatunk tehát a makedóniai hadsereg megerősítése, a Dardanellák elleni támadás újratelvétele és egy syriai expedíció között.

Eltorlaszolható a szezi csatorna.

Berlin. A Vossische Zeitung jelenti Amsterdamból: Angliában attól tartanak, hogy a törökök a szezi csatornát északon vagy délen földdel el tudják torlaszolni, ezáltal lehetetlenné tennék, hogy ágyunaszádok bemehessenek a csatornába és részt vegyenek a harcokban. Az egész szezi-csatorna mentén az angolok jelentékeny erődítéseket építettek, amelyek ellen tudnak állani a tábori ágyuknak. Az ottani események alakítását Londonban nagy tesztültséggel várják.

Két millió török fegyverben.

Lugano A Temps legutóbbi számában a következő távirat jelent meg:

Törökország rövid időn belül két millió főnyi hadsereg fölött fog rendelkezni. A török hadsereg tulajdonképpen tevékenysége csak most kezdődik meg teljes erővel.

Szabad a törökök útja Perzsiába.

Bern. A „Temps“ írja, hogy Kut-el-Amarránál heves ütközet folyik. December 4-én a törökök új angol pozíciókat támadtak meg, miután december 2-án elfoglalták Bagdát. Földértő járőröket küldtek ki éjjel a Tigris jobbpartjára, hogy előkészítsék a nagy ágyúharcot. December 6-án heves támadást intéztek a törökök, melyben nehéz ágyúink is szerepeltek és az ütközet hat óráig keresztül tartott. Az

ütközetben a törökök háromszáz tevért zsákmányoltak. December 8-án az angolok ellen-támadásba mentek át és egyik véres csata a másikat követte. A k'esifoni győzelem a törököknek szabad utat nyitott a Felső-Tigris és Bagdad fölmentése után közép-Perzsiába s ezért sikerült nekik az oroszokat Hamadannál megverni. Ha az angolok megerősítést kapnak, Townshend ismét felveheti a harcot Bagdad ellen. Ku-el-Amara a Tigris-balpartján, Bagdadtól 157 kilométernyire van.

Egyiptom a háboru színhelye.

Háza. Az a tegnapi hivatalos angol jelentés, amely a Matruh mellett vívott ütközetről emlékezik meg, amelyben az angoloknak épen akkora veszteségük volt, mint a benszülötteknek, nagy feltűnést keltett, mert a harc színtere Egyiptomban van, Alexandriától nyugati irányban százhatvan mérföldre. A londoni lapok igyekeznek a csata kínos benyomását enyhíteni. A Daily Mail szerint a törökök már régóta azon fáradoznak, hogy vitorlás csónakokon Kisázsziából fegyvert és municiót szállítsanak Észak-Afrikába. Számos ilyen csónakot elfogtak, azonban sok elérte célját. A Daily Chronicle azt írja, hogy az angolok november végén Matruhban koncentrálták a határőrségeket, hogy megakadályozzák a benszülött törzsek támadását. Ugylátszik, hogy ilyenfajta támadásról van szó.

Szennusziak az angolok ellen.

Lugano. Kairói jelentések szerint a szennuszi törzs Muli bey, Enver basa unokaöccsének vezetése alatt, megindította a harcot az angolok ellen Egyiptomban. Több egyiptomi tiszt átment a szennusziakhoz. Egy egyiptomi üteg vonakodott a szennusziakra lőni.

Mégegyszer napirendre kerül az árdrágítás. Budapestről jelentik: A Ház ma csak formális ülést tartott és így alig egy-néhányan voltak jelen az ülés megnyitása előtt. A harmadszori olvasásra kerülő javaslatokat nem kísérte nagy érdeklődés, miután az árdrágító visszaélések kérdése, amely a legtöbb igazságot keltette, a kormány jelentései kapcsán még egyszer napirendre jön. Mikor az elnöki csengő megszólalt, az ellenzéken alig három-négy képviselő volt a fülvívőn. A munkapárti pádsorok azonban hamarosan benépesedtek. Beóthy Pál elnök 10 óra 35 perckor nyitotta meg az ülést. A képviselőház harmadszori olvasásban elfogadta az árdrágító visszaélésekről, két vasút engedélyezéséről, illetve átminősítéséről, a feladott falvakról, a kényszer-egyezségről, a szász egyetemről, a hadiszolgáltatási kötelezettség kiterjesztéséről, a honvédevelő intézetekről szóló javaslatokat, ugyancsak a tanítói és tanári nyugdíjintézet, valamint a tanítók fegyelmi ügyeiben előterjesztett miniszteri jelentéseket. A Ház az elnök javaslatára elhatározta, hogy a képviselőház egyelőre az ünnepek utáni érdemleges tárgyalásokat nem tart; a főrendiház üzenetének átvétele végett azonban december 21-én, kedden délelőtt tíz órakor formális ülésre jön össze.

Aradi utásztiszt az olaszok „ördöge.“

(A hadtestparancsnok és az ezredes elismerése. — Vitézségi nagy ezüst érem.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 18.

„Az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartásért, az első osztályú vitézségi ezüst érmét adományozta a király...“

Tizenhét hónap alatt megszoktuk már és szemünk szinte elsiklanak eme mondatok felett, mert hisz dicsőséges háborunk egyébből sem áll, minthogy a magyar katona kiválóan vitéz magatartást tanúsít az ellenség előtt. Ha majd a képviselőház határozatából össze fogják gyűjteni annak az eget tartó kiváló sok vitézségnek a történetét, — mert hisz az ég készült ránk szakadni, amikor ádáz ellenségeink elhatározták elpusztításainkat, — akkor látnuk majd csak tisztán, hogy mi van egy ilyen megszokott hivatalos formula mögött. Az itt következők bizonyára méltón sorakoznak a minden egybegyűjtött világhistóriai dokumentumokhoz.

Egy aradi utászzászlósunk kitüntetésével kapcsolatosan írják nyanyis nekünk a következőket az olasz frontról.

Tábori posta 254 december, 1915.

Ma olvasták fel dandárparancsnokunk parancsát, amely így szól:

„Hadtestparancsnoksági parancs, december 7. 105 szám. O császári és királyi felsége által rám ruházott jognál fogva Kanabé Dezső néptelkelt zászlósának az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartásért az első osztályú ezüst vitézségi érmét adományozom.“

— Minthogy Kanabé Dezső, aki Kanabé Lajos aradi nyugalmazott főmozdonyvezető fia, oly szerény, hogy talán még szüleit sem értesíti erről az eseményről, szükségesnek tartom, hogy a tisztelt szerkesztő ur tudomására hozzam, hogy ez a fiatal ember, aki polgári életében resicabányai polgári iskolai tanár, a hadsereg egyik legkiválóbb utász tisztje, aki leirhatatlan szolgálatokat teljesített hárszójának és a hadseregnek. A legfontosabb megbízásokat kapta és igaz magyar, valódi székely nemes becsülettel felelt meg azoknak. Valóságos ezer mester, aki pokollá teszi ellenségeink életét. Félnék tőle, mint az ördöktől. Ismerik már ezze és a keze munkáját. A legveszedelmesebb helyekre önként jelentkezik, úgy hogy valahányszor ilyen feladat megoldására elindul, úgy bucsuzunk tőle, hogy többé sohasem látjuk. A hadititok tiltja tisztet szerkesztő ur, hogy részleteket közöljek a cselekedeteiről, de majd eljön annak is az ideje. De ha megemlítem, hogy egy öt napos csatában a kivított siker igen jelentős része az övé volt és ha megemlítem, hogy ezredesünk szóról-szóra a következőket jelentette ki az összegyülekezett tisztikar előtt, „mint utásztiszt a közös hadseregben tisztikarnak mintaképeül állítható oda“ akkor elég okot szolgáltatam az aradiaknak arra, hogy erre a földükre, aki a világ legszerényebb embere, bátran büszkék lehetnek.

A szerkesztő urnak tisztelő híve H. K. dr.

Aknazár Románia és Oroszország között.

— A román határok kiviteli forgalma. — Tárgyalások a monarchiával és Bulgáriával. —

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, december 18.

Tulceából jelentik a bukaresti lapoknak:

Ismeretes dolog, hogy a román hatóságok a nemzeti védelem érdekében aknákat helyeztek el a Dunán a Pruth és a Turtucaja torkolatánál.

Most az oroszok is megkezdték Reni környékén a Duna aláaknázását.

Orosz „hadihajók” a Dunán.

Bukarest. Sulinából jelentik a bukaresti lapoknak: Az oroszok a Braiában vásárolt román hajókat ágyúkkal és gépfegyverekkel szerelték fel és azokat a Kilia-csatornának az Otsehawa torkolatától Reniig terjedő része őrzésére rendelték ki. Ezen hajók egyike csütörtökön a Kilia-csatorna Románia birtokát képező Sulianianeca nevű ágába hajózott és ott megfigyeléseket eszközölt. Utjában feltartóztatott egy román faszállító tutajt és csak a román hatóságok közbelépésére engedte azt ismét utjára.

Az orosz csapatmozdulatok megfigyelése.

Bukarest. Radautzból jelentik a bukaresti lapoknak: Egy osztrák-magyar biplan, amely Bukovina irányából jött, Radautz felett repüléseket eszközölt mintegy tíz percig, majd megsemmisítette a csapatok mozdulatait, valamint Lipcaniban az aeroplanok hangárjait. Az aeroplan, melyre az orosz őrségek gépfegyverrel és ágyúval lőttek, sértetlenül tért vissza kiindulási helyére.

Gabonakivitel a monarchia határai felé.

Bukarest. A gabona vásárlása és kivitele céljára alakult központi bizottság elhatározta, hogy máától kezdve a minimális árakon kötött adásvételi szerződéseken alapuló kivitelre csak akkor ad felhatalmazást, amikor a határállomásokon felhalmozott gabonakészlet el lett szállítva.

A magyar államvasutak igazgatósága értesítette a román vasutak igazgatóságát, hogy Orsovában mostantól kezdve bármily mennyiségű gabonával megrakott vasuti kocsit elfogadhat. Ezáltal nagyon könnyen lehetséges lesz a gabonának a román vasuti kocsikból magyar kocsikba való átrakodása és egyúttal lehetővé válik a gabonaforgalomnak Vercoiorova—Orsován át való szakadatlan és intenzív lebonyolítása.

Tárgyalás a bolgár-román forgalom ügyében.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik:

A román vasutak igazgatósága értesítést kapott, hogy rövid időn belül Bukarestbe érkeznek a bolgár vasutak kiküldöttel és megkezdik a tárgyalásokat a Szalonikiben levő áruknak Bulgárián át való szállítása

ügyében. Ismeretes dolog, hogy Romániában mint egy 2000 idegen vagon van, ezek közül 1000 Ausztria-Magyarországból Bulgáriába és a másik ezer Bulgáriából Ausztria-Magyarországba szóló rendeltetéssel. Ezeknek a vagonoknak az átadása Szalonikiben levő s Románia tulajdonát képező áruk átszállítása ellenében fog megtörténni.

Kis képek

a nagy drágaságról.

(Jól megy a parasztnak. — Amikor a gyár visszavásárol. — A legolcsóbb liba.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 18.

Egy divatáru boltban, már olyanban, ahova az ajtóból szokta betessékélni a boltos a vásári népet, egy parasztasszony kis gyerekkötények között válogat. Olyan három éves gyerekeknek való kis rongyok ezek. Mikor kiválasztott egyet, megkérdi, mi az ára?

— Hat korona — mondja a boltos.

A parasztasszony szó nélkül fizet. Bent a boltban egy városba szakadt cselédleány látva ezt, nem állja meg, hogy ne szóljon a parasztasszonynak.

— Ugyan már, hogy tud ilyen semmiért hat koronát kiadni? Azelőtt ilyen faluhelyen odahaza csináltak.

A parasztasszony erre így felelt:

— Igaz, én is magam csináltam azelőtt. De akkor egy mázsa buszáért 20 koronát adtak, ma pedig 36 koronát kapok. Minek vesződnék én ilyen vacakkal. És miért ne adnék meg érte hat koronát?

Egy fehérneműkereskedő, igen komoly, képzett üzletember mesélt nekem.

— Oh, az üzletek fényesen mennek! Ha akarnám, egy nap alatt kiárusíthatnék. Nem tudok elég árut kapni, vagy egyáltalában nem tudok kapni. A múltkor végre bejött az üzletembe annak a gyárnak az ügynöke, ahol évtizedek óta vásárolok. Persze örömmel fogadtam, hogy most majd nagy rendelést csinállok. De az ügynök mosolyogva intett le:

— Nem, ezúttal nem azért jövök. Most azért jöttem, hogy összeírom az ön raktárán levő készletet, aztán mond egy árat, akármilyen árat és a gyár visszavásárol az egész portékát.

Egy urinó libát vásárolt a piacon. Husz korona volt a liba ára, egy kicsit drága, de szép volt a liba, megvette.

A libát hazavitték, leökték, megpucolták, felbontották és a liba gyomrában egy huszkoronás aranyat találtak.

Valószínűleg odahaza a faluban, a paraszt a földbe ásta a megtakarított pár aranyát, a liba pedig kikaparásza és lenyelte.

Ez volt a legolcsóbb liba, amit valaha vásároltak.

Franciáknál halálra kintott orosz katonák.

(Agyonlőtt önkéntesek. — Egy orosz könyv szenzációi.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Krakó, december 18.

A Gazeta Polska jelenté, hogy a minap Hágában Boucher kiadásában egy könyv jelent meg, amely fordítása egy Genfben kiadott orosz munkának. Ez a mű azt a borzasztó helyzetet tárja föl, amelybe a Párisban lévő orosz alattvalók: lengyelek, oroszok és zsidók jutottak. Ezeket az embereket arra kényszerítették, hogy belépjenek a francia hadseregbe. Az idegen légiókba osztották be őket. A könyv hajmeresztő részletekről emlékezik meg, melyek ezekkel az idegen önkéntesekkel való bánásmódra vonatkoznak. Utolsó fejezetében egy tragikus eseményről emlékezik meg.

Két orosz: Kononov és Kask áthágta a borítali tilalmat. Barras altiszt, akit a katonákkal való rossz bánásmód miatt a tisztikarból degradáltak, mindkettőt fogságra vetette. Két másik orosz katona megkérdezte Barrast, mi történt honfitársaikkal, amire az altiszt őket is elfozatta és ebben az ügyben még több önkéntest is fogságba kísértetett. Ezután „sendülés” miatt vizsgálatot indítottak. Barras láncra verette az elfogottakat. Egy Adamevski nevű lengyel őr felváltását kérte, mert kijelentette, hogy nem akar barátai ellen föllépni. Miután kérését elutasították, eldobta fegyverét és a foglyok közé állott. Barras ezután addig verte, amíg több sebből vérezve, eszméletlenül össze nem rogyott. Eközben odaérkezett Sandré hadnagy és a földön fekvő Adamevskit úgy feiberugta, hogy a szerencsétlen embernek orrán és száján megindult a vér. Amikor egy egészségügyi katona be akarta kötözni a sebesültet, a hadnagy megfenyegette, hogy ő is úgy járhat, mint a lengyel katona. Barras az egyik foglyot: Kirejevet pőrre vetkőztette és meztelen testére hideg vizet öntött. Azután piszkos ronggyal betömte a száját és a rongyot botjával mélyen benyomta. Meg is fojtotta volna a szerencsétlen katonát, ha hirtelen meg nem jelenik a század parancsnoka. Július 24-én meghozták az ítéletet a „sendülés” dolgában. Nyolc orosz önkéntest agyonlőttek, tízet egyenkint tíz évi kényszermunkára és nyolcat öt-öt évi kényszermunkára ítélték.

A könyv még több hasonló kegyetlenségről rántja le a leplet. Az önkénteseket általában úgy kezelik, mint katonaszökevényeket. E bánásmód következtében az önkéntesek nyolcvan százaléka folyamodott, hogy osszák be őket az orosz hadseregbe.

— A hirdető közönség b. figyelmébe! Felkérjük mindazokat, akik az „Aradi Közlöny” karácsonyi számába hirdetni óhajtanak, hogy b. hirdetésüket — a lapban megtehető helyen való elhelyezés szempontjából is — idejekorán a kiadóhivatalhoz eljuttatni sziveskedjenek. Kivánatra, esetleg telefon hívás esetén a hirdetés felvétele végett (Telefon szám 151.) megbizottunkat készséggel elküldjük.

Aradi bakák pusztítják az olasz elit-csapatokat.

(Ezerkilencszáz gránát háromszáz méteres fronton. — A negyedik isonzói csata hősei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 18.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Több mint egy hét óta ellanyhultak a támadások az olasz fronton és úgy látszik, hogy a sok sikertelenség után az ellenfél ezvelőre föladta a hevesebb küzdelmet és ezzel a negyedik isonzói csatát lezárták tekinthetjük. Az a körülmény, hogy hetven ezer embert veszítettek a lövetésekben és sebesültekben, a több hetes óriási csatában még csak súlyosbítja az, hogy az olaszok az Isonzó mentén folytatott negyedik támadó kísérletük alkalmával is legkiválóbb legelésőrangú csapatokat voltak kénytelenek felhasználni. A támadó hadsereg az Isonzó vidékén a legnehezebb feladatok közé tartozik. Különösen most, amikor a magyar és osztrák állásokat erősen kiépitették. Az Isonzó frontján valóságos szabállyá lett az ellentámadások rendszere és ez a taktika az olaszok legeszkélvőbb térfelnyerésénél is óriási veszteségeket okozott.

Az olasz hadvezetőség csak a legelsőrangú csapatokkal kísérheti meg a lelki és fizikai erőkkel teljesen kimerítő rohamokat, a melyek a legjobb esetben csupán eredménytelen kizsákmányolásban végződhetnek.

Az olasz csapatok, amelyekkel itt szemben állunk, a legjobbak, amelyekkel az olasz hadsereg rendelkezik. A piemonti hadtest, alpino és bergamioi ezredei, a gárda, valamint Közép- és Dél-olaszország más hadosztályai lépnek itt akcióba, hogy a Krn és a Tolmeini hídfőnél levő állásaink áttörése után benyomulhassanak a flitai medencébe. Hála a magyar, osztrák-német, román és rutén csapatok hősiességének, a többszörös túlsúlyban levő ellenséges támadásokat mindig véresen visszavertük.

Nem segített az olaszokon erős tűzserűk sem, amely a támadásokat a legnagyobb muníciógazdálalással készítette elő. Az ellenség ágyútűzelésének hevesességéről fogalmat alkothat az ember abból, hogy az áttörésre kiküszöbölt háromszáz méter szélességű front-rezslésre négy óra alatt nem kevesebb, mint 1900 gránátot lőttek.

Az utánpótlás a legminterszerűbb, mert erre nézve felhasználunk minden technikai segédeszközt. A meredek sziklafalakban utakat vágtunk, legnagyobb részben robbantással. Ezeket az utakon biztosítottuk a málbás állatok közlekedését, közvetlenül a harcoló front mögé. Ilyen módon a legszélsebb vonalakban levő csapatainkat hetekre el tudtuk látni minden szükségességgel. A fedezékek és a földalatti lakások pompásan ki vannak építve. Közvetlenül a harcoló vonalak mögött pécsműhelyek és konyhák állanak a csapatok rendelkezésére, úgy, hogy tekintetben a front független az utánpótlástól. Ugyanancs bőszes gondoskodás történt ivóvíz-készletekről is.

Csapataink magatartása, szelleme és hangulata a lehető legjobb. Itt, szemben az olasz állásokkal már husz fokos hideg is volt. Akik lábukon vagy kezükön könnyebb lötsébet kaptak, nem is kívánczoltak kórházba, hanem a front mögött könnyebb munkát végeznek mindaddig, amíg sebük annyira be nem gyógyul, hogy újra elfoglalhatják helyüket a védőcsapatok soraiban. Szinte példátlan az a versengés,

amelyet egyes ezredek folytatnak egymással a hősiességben. Vannak helyütt tisztok, akiknek vitézségéről már legendák támadtak.

Akár csak a tisztok, a legénység is a vitézség példányképei. A Krn, a Mrzli Vrh és a Tolmeini hídfő védelme jó kezekben van, mert a magyarok, osztrák-rémetek, románok és rutének mindaddig dacoltak az ellenség támadásaival és meggyőződés, hogy az olasz jobogó sohasem fog lengeni állásaink fölött, még akkor sem, ha Cadorna megsokszorozza csapatainak számát, hogy vonalaink áttörését újra, meg újra megkísérelje.

Kölcsönzött, vagy elsikkasztott pénz?

(Egy aradi ügyvéd bűnpere.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 18.

Fényes Kálmán aradi ügyvédnek 1902-ban özvegy Bukowicz Károlyné 5000 kor., Pfeiffert L-né aradi lakos pedig 2700 koronát adtak át, hogy ezt az összeget gyűmölcsöztesse. Később, amikor Fényes Kálmán anyagi zavarok közé jutott, a két asszony pénzét visszakövetelte, azonban nem kapta meg. Bukowiczné és Pfeiffurné erre az ügyvédségnél tettek feljelentést ellene azzal, hogy ők a pénzt nem kölcsön adták Fényesnek, hanem azért, hogy azt másutt gyűmölcsözölge elhelyezze. Az ügyvédség még a vizsgálat megindítása előtt arra utasította a két feljelentőt, hogy Fényest a törvényszék előtt számoltassák meg az ügyvédi rendtartás értelmében.

A két asszony meg is tette a panaszt a törvényszéknél, ahol Fényes azzal védekezett, hogy a pénzt ő kölcsön kapta, míg a két asszony azt igyekezett bizonyítani, hogy csak rábízta az összeget Fényesre, hogy az a pénzt kamatoztassa. A törvényszék lefolytatta az eljárást, majd ítéletével, amelyet később a tábla és a Kuria is helybenhagyott, arra kötelezte Fényest, hogy feleinek a pénzt kamataival együtt tizenöt nap alatt fizesse vissza.

Fényes fizetni nem tudott, mire végrehajtást vezettek ellene s miután az sem járt eredménnyel, ismét bűnvádi feljelentést tettek ellene sikkasztás miatt. Az aradi törvényszék előtt ma folyt le ebben az ügyben a tárgyalás. Fényes ismét hangoztatta, hogy a pénzt kölcsön kapta s erre vonatkozólag produkálta is a kötelezvény, amelyet ő adott az asszonyoknak. A kötelezvényben nincs szó arról, hogy gyűmölcsöztetés céljából kapta volna a pénzt, mert a szöveg mindössze enyi: „5000 (illetve 2700 koronát fél évi felmondásra nyolc százalékos kamattal felvettem.”

Felolvasták a tárgyaláson Fényes volt ügyvédi irnokának, az időközben elhalt Dobai Jánosnak vallomását, aki viszont úgy tudta, hogy Fényes gyűmölcsöztetésre kapta a pénzt. Erre vonatkozólag megjegyezte Fényes, hogy irnokával a számoltatási eljárás idején már perben és haragban volt, mert irnoka is jót állt érte s emiatt elárverezték kis szőlőjét.

További tanukat nevezett meg, akik mind tudják, hogy Bukowiczné és Pfeiffurné kölcsön adták neki a pénzt. A törvényszék elrendelte az újonnan megnevezett tanuk kihallgatását, s ezért a tárgyalást elnapolta.

Németország tiltakozása Szaloniki megerősítése ellen.

(Görög földön internált szerb csapatok.)

Távlati híradás.

Szófia, december 18.

Görög tiltakozás bolgár csapatok bevonulása ellen.

Amsterdam. A Times jelenti Athénből: Az itteni német követ a görög tiltakozásra, hogy az osztrák-magyar és német csapatok a görög határt átlépték, kijelentette, hogy az a tény, miszerint az entente Szaloniki körül erődítményeket épít, Németországot arra kényszeríti, hogy a harcot görög területre is átvigye. Szkuldzisz válaszában kijelentette, hogy Görögország soha sem fogja megengedni, hogy a bolgárok görög területet szálljanak meg.

Letegyerzett szerb sereg.

Florina. Egy főerőktől elvágott szerb csapatot, mely görög területre lépett, a görögök lefegyvereztek. Egy másik jelentés szerint a fegyvereket visszavették a katonáknak, de internálták őket.

Csendélet a fogolytáborban.

Szófia. Küstendilből, ahol nagy togolytáborokat létesített a kormány a francia tisztok Charpentier kapitány útján az kérték, hogy elkülönítsék őket az angol tisztektől. A szerb tisztek az angolok és franciák ellen kihívó magatartást tanusítanak. Jankovics szerb hadnagy, Jankovics Voida szerb tábornok unokabocse, hevesen kifakadt az entente hadseregének késedelmeskedése miatt és kijelentette, hogy ez az oka Szerbia pusztulásának. Charpentier kapitány kijelentette a küstendili togolytábor parancsnokának, hogy a francia tisztok ellenszenvvel vannak az angolok iránt még amaz harcok idejéből, amelyekben az angolok mindenkor önző szempontjaiktól vezéreltették magukat és a harcban nem vettek arányos részt. A szerbektől — úgymond a kapitány — erkölcsi teitogásunk és becsületünk választ el bennünket.

A hadügyminiszter elrendelte a togságban levő tiszteknek és közkatonáknak nemzetiségük szerint való elkülönítését.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 141

Dr. Rózsaháti Gedeon hősi halála.

(A háboru legromantikusabb története.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 18.

A nehéz sebesült, aki halálosan beleszeret gyengéd és szép ápolónőjébe; esküvő, amelyről az ifjú férj orosz, vagy angol, vagy francia gépfegyverek és ágyuk golyó-máporcsőjébe rohan; a hódított földre érkező és női műveket rabló vagy hódító déleleg tiszt és a jó honleány, aki leküzd, vagy nem küzd le szerelmét: van-e még életben levő halandó, aki nem ismeri unos-untig ezeket a történeteket, amelyeket megírtak a hetvenes háboruban, a negyvennyolcban, talán már a katalunumi csata alkalmával, de amelyeket a hadi-novellagyárosok és romantikárok most a világháború friss mártírjaival újra feltálatlanok. Az alább elmondandó történet azonban, annak ellenére, hogy romantikusabb minden elképzelhető romantikánál és talán noch nie dagewesen, mindennek ellenére még meg is történt. Mindössze talán a nevek és a hely kissé más valóságban, mint a megírásban.

I.

Egy Aradhoz közel levő falucska — mondjuk Aradfalva — ifjú sarja, jókedvű, elpusztíthatatlanul találékony és a könnyelműségben utólráhatatlan fiú, valami háborus ügyben a fővárosba utazott. Elő osztályon, gyorsvonaton. A pályaudvarról autotaxin robog egy előkelő szállóba, első emeleti szobát nyitott és úgy ül, mint Petár király még béke idején sem állt. A szállóban megismerkedik egy fess, szép, ígéző, elegáns asszonnyal.

— Dr. Rózsaháti Gedeon vagyok — mondja az aradmegyei ifjú (és természetesen álnévet mond) — Főszolgabíró Hátsóelődfalván.

Miután a könnyelmű fiú jó svádájú legény, ügyesen forog a nők körül, a szép asszony szívesen hallgatja a beszédjét. Kissé fiatal ugyan főszolgabírónak az új ismerős — véli és meg is mondja — de azután megnyugszik abban, hogy az előkelő rokonság, összeköttetések, háboru stb.: gyorsan ment az előléptetés.

Néhány kellemesen (mondani sem kell): a szigorú tisztesség határai közt kellemesen) telt nap után a szép asszony — trencsénmegyei főmágnás családjából való özvegy — és Dr. Rózsaháti meghatottan bucsustak.

— Irjon néha nagyságos asszonyom — szól Dr. Rózsaháti — Aradfalván lakom ősi kastélyomban Pusztaszeri kastély a neve.

II.

Aradfalván igen egyszerű, mondhatnám nádfedeles ősi kastélyából mindenekelőtt a postára robogott a könnyelmű ifjú.

— Edecs, drága, egyetlen Gizuska, — bizelgett a postásasszonnyal — tegye meg nekem ezt a csekély szívességet! Az életéről van szó, mindenről, ami szent, és olyan csekélység az egész! Nézze: ha erre a névre jönnek levelek, tegye félre, én majd érte jövök.

Névjegyet nyújtott át a postásasszonnyal és a névjegyen ótágu koronával ékesen az a név állt:

Dr. Rózsaháti Gedeon

Aradfalva.

Pusztaszeri kastély.

A levelek csakugyan jöttek, a postásasszony (jószívű kis leány volt) híven félretette őket és a könnyelmű fiú szorgalmasan válaszolt. Hónapokon keresztül folyt a levelezés baj nélkül.

Isten tudja mi lehetett a levelekben és válaszokban, azonban egyszerre csak ajánlva érkeztek a trencsényi szép özvegy levelei a pusztaszeri kastély urához. Az ajánlott levelekkel azonban baj volt: a posta nem kézbesíthette a nem létező kastély ismeretlen urának, — hiába könyörgött érte a könnyelmű fiú — visszaküldték a leveleket egymásután a feladónak.

III.

Végre egy napon az aradfalvai ifjú nagy dologra határozta magát. Levelet írt, elváltotatott irással a szép asszonynak Trencsén-megyébe.

— Nagyságos asszonyom — szól az irás, — szomorú hírt kell kegyeddel tudatnom. Szegegy jó barátom utolsó kérésének teszek ezzel eleget. Ugy van: nagyságos asszonyom jól seíti a valót: Dr. Rózsaháti Gedeon a legjobb barát, a legkitünőbb ember, a vitéz katona nincs többé. Barátjának, a bárónak az oldalán mint parancsfitiszt vitézzel harcolva esett el a legutóbbi csatákban. Éppen hősiesszen rohamra indult, amikor az ellenséges golyó átfurta a szívét. Mindnyájan őszintén gyászoljuk, mert tudjuk, hogy milyen kiváló embert veszítettünk benne. Mielőtt a harctérre indult, balsejtelmek-től gyötörve meghagyta, hogy ha valami történne vele, értesítem nagyságos asszonyomat.

A levél alá most már igazi nevét írta az ötletes fiú. Így halt hősi halált dr. Rózsaháti Gedeon, akit talán még most is könyezve gyászol a trencsén-megyei kurián egy szép asszony . . .

Háborus jósok.

(Mikor lesz vége?)

*

Ez a kis cécó, amit világháborúnak neveznek, főleg az úgynevezett „tekintélyek“-nek ártott. Teljesen dezavualta őket. Mert mit tartanak egy olyan tekintélyről, aki tíz esetben magyarázta el, hogy az „oroszok most harapófogó közt vannak“ s aztán kiderült, hogy én is, meg ön is jól tudtuk, hogy most meg kell semmisülnie az orosz seregeknek, csak az oroszok nem tudtak erről semmit? Vagy mit szóljak ahhoz, aki mindig az olló két szárnyához hasonlította a szövetség s hadseregek hadállását s aztán kiderült, hogy vagy ollót nem látott soha életében, vagy hadállást.

A legjobban azonban azok blamirozták magukat, akik a legbiztosabb, matematikai, fizikai és szociológiai törvények alapján holt biztos számításokat és jóslásokat eszközöltek. Azaz, pardon... A jóslások, az más. A jóslások egy része bevált. Az a rész tudniillik, ahol, hogy is mondjuk csak, retrospektív módon jóslottak Hátsóelőd falván. Például, amikor a nazarénus katona megjósolta: szeptember harmadikán elesik Lemberg. Ezt a derék nazarénus megjósolta mondjuk október 20-án. És ez tényleg be is vált. De a visszafoglalási dá um már nem vált be. A visszafoglalás napját hasonló módszer szerint csak annak megtörténte után néhány nappal tudta megjósolni.

Barátom, a kitünő és nagytekintélyű Bruhus ur, a kávéházak kiváló filozófusa — megvallom — szintén nem tekintély már előttem. Visszamedvelem rá, hogy tavaly augusztusban például Bruhus ur miközben feketéjét elejtette kifizetni, megmagyarázta nekem az ügyek állását:

— A háborúnak — mondotta — novemberre feltétlenül vége szakad. Ha végigtekintünk a világtörténelmen — mondotta — alig találjuk példáját a téli háborúnak s ami volt, az is nagyobbérett tavasszal, vagy nyáron. De ha régebben, a kisebb seregek idején még lehetséges volt a téli háború, ma, amikor milliók harcolnak, az teljesen ki van zárva. Mert hol lehet egy millió hadsereget télen elhelyezni? Hisz az isten szabad ege alatt abban a galiciai hidegben — mondotta — csak nem lehetnek?

Ezt mondotta a kiváló bölc és hadász augusztusban, szeptemberben azonban már megváltozott a véleménye.

— A világ szeme — mondotta szeptemberben — most Páris felé tekint. Ha Páris elesik, a franciák békét kérnek s ezzel az ügy elintézését nyert.

Novemberben más álláspontra helyezkedett.

— Számításom szerint a jövő év őszé előtt aligha térhetünk vissza családi tűzhelyünkhez...

— Hogyan Mester — válaszoltam a tisztelettel elfogódott hangon — hisz eddig úgy tudtam, hogy az ön családi tűzhelye a kávéház és mi ketten . . .

A Mester lelki nyugalommal keverte feketéjét s aztán folytatta:

— A jövő ősz előtt aligha . . . Mert előbb vissza kell foglalni Galiciát, Lemberget s az időbe telik . . . A jövő őszélt itt a béke . . .

A hőmérő aztán lejjebb szállott s vele a Mester bizalma is. Januárban már bizonyos mélabuval itta a gyászos feketét s halkán, fájdalmas hangon mondotta:

— Most már csak addig tarthat, ameddig az oroszok elérik a Kárpátok lejtőjét . . . Ha már Kassánál lesznek, kénytelenek leszünk békéért könyörögni . . .

Márciusban ismét más alapokon fejtette ki a nagy ember, hogy mikor lesz vége a háborúnak.

— A dolog nagyon egyszerű a papíron is kiszámítható. Az anyag, amit most soroznak, az utolsó, amely rendelkezésünkre áll. Das letzte Aufgebot. Ha ez is elfogy — s egy éven belül elfogy — akkor — béke.

Áprilisban az orosz beavatkozástól függött minden, májusban Gorlice a békekötés előtti utolsó erőfeszítésünk volt. Juniusban sugárzó arccal jelentette ki Klausewitz legmértöbb utóda:

— Most Lemberg . . . Ha Lemberget is visszavesszük — itt a béke. A béke, a status quo alapján. Ki fog derülni, hogy megettük a békát s magunk se tudjuk, miért?

Juliusban már csak arról volt szó, hogy Varsó . . . Szeptemberben Szerbia került előtérbe.

— Három hét alatt keresztültörünk Szerbián, megoyitjuk az utat Konstantinápoly felé s aztán ellenfeleink eszük nélkül könyörögnek békéért . . .

Novemberben megismert bizalmával az ősz Jós és elárulta nekem:

— A király most manifesztumot fog kiadni. Hogy a monarchia élje csak Szerbia megbüntetésére volt s miután ezt a célt elérték, hát szívesen nyújt békéjebbet mindenkinek . . .

Igy a prófétalelkű agastyán. De szívében most újra éled a remény, mert a kitünő magántudós, akinek előérzete csatláthatlan, ma kijelentette nekem:

— Sohasem lesz ennek vége . . . Most Szaloniki, aztán a Suez és Egyiptom . . . Majd India . . . Sohasem lesz ennek vége . . .

E pillanatban a remény sugara éledt fel előttem. „Sohasem lesz vége“ mondja ő? Most már remélem, hogy talán holnap már megkötik a békét. d'or.

Katonai szolgálatot teljesítő kereskedők karácsonyi szabadsága. Mint a Budapesti Tudósító illetékes helyről kapott felhatalmazás alapján jelenti, a hadügyminiszter, illetve a honvédelmi miniszter a cs. és kir. katonai és a m. kir. honvéd kerületi parancsnokságokat oly irányu intézkedésre hatalmazták fel, hogy a karácsonyi ünnepeket megelőző fokozottabb üzleti és kereskedelmi forgalomra való tekintettel a mögöttes oroszgrészekben tényleges katonai, vagy népfelkelői szolgálatot teljesítő kereskedőknek és ipari alkalmazottaknak beígazolt sürgős létezőiket veszélyeztető esetekben legelőbb nyolc napra szabadság engedélyeztessék.

A T. hölgy közönség szives tudomására hozom, hogy elsőrendű női divat szalónt nyitottam

több évi pesti gyakorlatom abban a kellemes heizelbe juttattak, hogy a legkényesebb izlésnek is megfelelek. Az igen tisztelt közönség b. párt-focását kérve maradtam kiváló tisztelettel **Benjámín Juliska** Batthyányi-utca 32/a. 4789

Braun N. A.

festékraktára

Arad, Boros Beni-tér 7. 1011

Ajánl!

petroleumot

literenként **64** fillérért.

8997—1915. pm.

Hirdetmény.

A „Dengl József 20000 koronás alapítvány” kamatal két, az aradvárosi árvaházban nevelkedett r. kath. vallású leány kiházasítására fordítandó.

Felhívom mindazokat, kik a kiházasítási segélyben részesülni óhajtanak, hogy alábbi okmányokkal felszerelt kérvényeket hivatalomhoz legkésőbb f. évi december hó 31-ig nyújtsák be; a kérvényhez csatolandó: 1. Az aradvárosi árvaház igazgatójának bizonyítványa, hogy kérvényező az árvaházban nevelkedett; 2. erkölcsi bizonyítvány; 3. a házasság hirdetéséről vagy annak megkötéséről szóló bizonyítvány.

Amennyiben kérvényező házasságot még nem kötött volna, úgy a kiházasítási segélyösszeg a házasság megkötésének igazolása után fog kiutalványoztatni.

Varjassy, polgármester.

Órlő-malmunkat

bérbe óhajtjuk adni.

Bővebb Felvilágosítás nyerhető Solymos testvérek gépgyárában Arad, Kölcsey-utca 6—7. 4970

FIGYELEM!

**CIPESZEK!
CSIZMADIÁKI
SUSZTEREK!**

1 kgr. apróbb talphulladék K. 70 fill.
1 kgr. nagyobb talphulladék K. 2.60 fill.
1 kgr. válogatott talphulladék K. 3.60 fill.
1 kgr. vágás nagys. sarok
100% mü K. 4.60 fill.
1 kgr. 80 valódi erany csiziz K. 11.50 fill.
LEGKISEBB RENDELÉS 5 KGR.
Csomagolás, szállítás nem lesz felszámítva. Bármilyen cipő- és bakancs felsőrésszel is megrendelhető.
Cím: 4957

Koppándy Lajos,

Gyufagyár-ut 3. sz., Kolozsvár.

Konyhai vetemények

termelésének biztosítása végett Arad sz. kir. város császári szűrés-telepén nyolcadholdnyi területek, előzetes feladás kötelezettsége mellett, bérbe adnak. — Jelentkezni lehet a császári erdő szélén levő telephelyi épületben. 4956

Kovácsot

keresek azonnali belépésre alvácái ipartelepemhez, ki iparvasúti kocsik javításához és lövasalásban jártassággal bír.

Klein B. Vilmos

Sina-utca 1/a. 4948

Használt ólom megvételre kerestetik.

Karácsonyfára

gyönyörű cukorkák nagy választékban, továbbá kitűnő

szaloncukorkák

a legolcsóbban kaphatók

Csokoládé Király-nál

Forray-utca 2. sz. 4922

814—1915. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi hivatalok részére 1916. évben szükséges nyomtatványok szállítása iránt folyó év december hó 20-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 400 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezárásán az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánom-pénznek a városi pénztárnál tör-tént befizetését igazoló letétjegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1915. évi december hó 18-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Vas- és rézbutorgyár Aradon.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányainkat vas- és réz-butorokban, kerti butorok, internátus-, kórház- és szálloda-berendezések szolid és erős kivitelben. Sodrony-ágybetétek vas- és fakerettel minden méretben a legerősebb kivitelben kaphatók. Elvállalunk mindennemű vas- és rézbutor javításokat és festéseket.

Gyárbhelyiség és raktár Aulich L.-utca 14.

Gyári telefon 423.

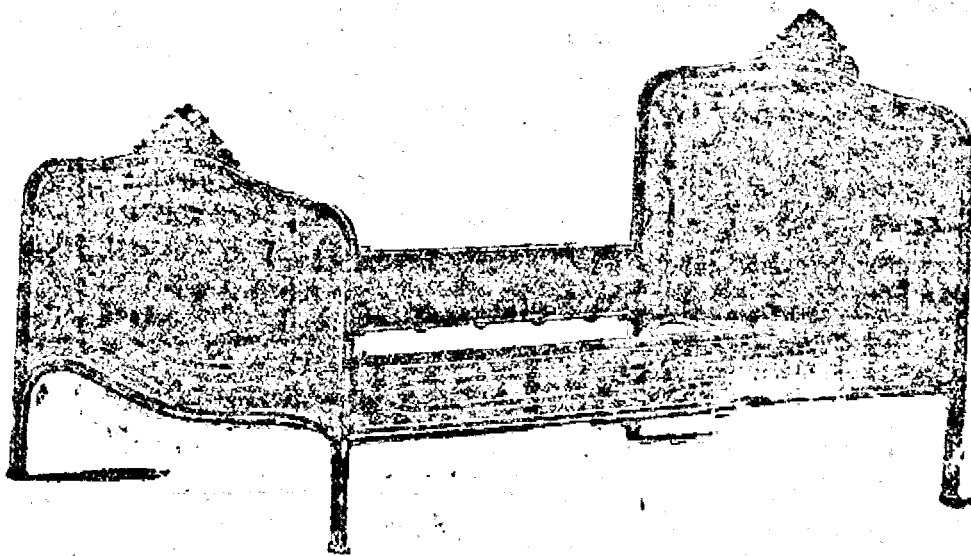
Képes árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentve küldünk.

Szives megrendeléseket kér, tisztelettel: 4241

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutor-gyárosok.

Alapított 1893-ik évben.

Lakatos és fényező tanoncok felvételnek.

RADÓ GYULA

női divat áruháza ARAD.

NAGY KARÁCSONYI OCCASSIO

Női felöltők
Divatkabátok
Plüss- és Caracul-felöltők
Perzsa- és Sealski-kabátok

Kosztümök
Leányfelöltők
Bundák
Szőrmegarnitúrák

BLUSOK — PONGYOLÁK

Leszállított szabott árak!

Telefon 238.

4797

GÁBOR MIKLÓS

csokoládé és cukorka gyári lerakata

Arad, Salacz-utca. Telefon 1059.

Karácsonyi szaloncukorkáim
a legjobbak!

Felhívom mélyen tisztelt vevőimet, hogy tekintettel a mostani óriási áruhiányra, igyekezzenek

karácsonyi cukorkákban

szükségüket minél előbb beszerezni, mert kérdés, hogy később a most készleten levő szép és finom dolgok egyáltalán kaphatók lesznek e.

Kiváló tisztelettel

Gábor Miklós.

4798

Motorkirály - Königsmotor

Kitünően megvéd a

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
természetes égetésű
SAVANYUVIZ

A dugó égetése sokféle infectiosus bajtól; a pusztá gránitcszikából lakad.
Több epidémiánál fényesen bevált.

9331

Sorsjegy-tabella.

Adolf 3400	Ignác 22726	Mihály 27730
András 31386	István 41555	Ödön 87549
Antal 89744	János 63120	Pál 20713
Béla 3407	Jenő 22736	Péter 27745
Dávid 89728	József 31391	Rudolf 41560
Ede 20724	Kálmán 89729	Sándor 3408
Ernő 47625	Károly 47651	Tivadar 100251
Ferencz 89732	László 27801	Vilmos 47702
György 47308	Lipót 61687	Zoltán 27803
Genia 100269	Mátyás 89754	Zsuzsanna 61688

Főnyeremény szerencsés esetben

1.000.000

korona.

Az első osztályú sorsjegyek ára:

Nyelcad:	Negyedi:	Felt:
1 1/2 K	3 K	6 K
	Huzás	4843

1915. december 21-én és 22-én.

Dörge Frigyes

bank részvénytársaság
Budapest, Kossuth Lajos-u. 4.

Rendelések levelezőlapon eszközözendők.

A Dörge Frigyes bank rt.-nak
Budapestben.

Küldjön ..... sorsjegyet a 35. sorsjáték
1. osztályához.

Cím: .....

Décsi Géza

Könyv-, papir-
és zenemű-
kereskedés

Arad, Farray-u.
Hunyady palota
Telefon sz. 902

Karácsonyra! Mese-könyvek!

Benedek, Kis-könyvtár (60f. helyett)	Most!
Pilléres-könyvtár	40 fill.
Legszébb Grimm-mesék	K 1—
Ezeregyél meséi	K 1—
Guliver utazásai	K 1—
Krudy, Ifjuság, kötve (K 4—)	K 2—
Ugyanaz, füzve (K 3—)	K 1-50
Sziklay, Festékek (K 4—)	K 2—
Ugyanaz, füzve (K 3—)	K 1-50
Kincs, Magyar ég alatt (K 4—)	K 2—
Ugyanaz, füzve (K 3—)	K 1-50
Solymosy, Utirajzok (K 4—)	K 2—
Ugyanaz, füzve (K 3—)	K 1-50
Tarcav, Szt. Margit (K 4—)	K 2—
Ugyanaz, füzve (K 3—)	K 1-50

Keménylapu képeskönyvek!

Apró-cseprő képek	40 fill.
Mindenféle verses képek	40 fill.
Az én kis képeskönyvem	50 fill.
Apró képek, mégis szépek	50 fill.
Mancika képeskönyve	60 fill.
Mulatnak a gyerekek	60 fill.
Ceilinging! képeskönyv	80 fill.
Sok-sok apró szép dolog	80 fill.
Kis cirksz (10 lapos)	K 1—
Kis pajtásom (2 oldalos)	K 1—
Kicsinyek világa	K 1—
Séta az állatkertben	K 1-50
Kis katonák képeskönyve	K 1-50
Tündérmesék képeskönyve	K 1-50
Mackók mulatnak	K 1-50

Vidéki rendelést pontosan elintézek.

Karácsonyra!

legalkalmasabb és legolesőbb
beszerzési forrás:

KERPEL

IZSO

Könyv-, zenemű- és papir- nagyáruháza

hol a legszebb ifjusági iratok,
képes- és mesekönyvek to-
vábbá mindenféle magyar és né-
met nyelvű ajándékkönyvek,
rom. kath. és ref. imaköny-
vek, hangjegyek, operett- és
couplé-ujdonságok, karácso-
nyai albumok stb. nagy válasz-
tékban kaphatók!

Továbbá érkeztek írókészle-
tek, bőr íróaljak, noteszek,
bélyegkönyvek, töltőtollszá-
rak, zsebkések, földgömbök,
emlékkönyvek, lev.-lap albu-
mok, karácsonyfadiszek, disz-

levélpapírok, disztentatartók,
zsebirónok, finom pecsétnyo-
mók, társasjátékok, színes
pecsétviaszok, színes és matt
heliogravűrök, művészi olaj-
festmények, u. m. Peske, Rott-
mann, Spányi, Kézdi-Kovács, Nagy
Vilmos, Pap Emil stb. híres ma-
gyar festők eredeti alkotásai, me-
lyek havi részletfizetésre is
kaphatók. Festékkazetták, (olaj-
és akvarellek), stb. stb. legdu-
sabb választékban.

Ugy könyvek, mint hangjegyekben to-
vábbá levélpapírokban is előnyös

alkalmi vételek.

Divatos névjegyek és egyéb nyom-
tatványok izléses készítése. Festő-
szeti kellékek: festővászon, olaj- és ak-
varell-festékek nagy készlete.

Nagy választék, olcsó árak,
pontos kiszolgálás!

Kerpel Izso

könyv-, zenemű- és papirkereskedése,
Andrássy-tér, (Fischer palota).

ARADI KÖZLÖNY.

1916. évi január 1-től új előfizetést
nyitottunk az Aradi Közlöny-re.

AKI a világháború eseményeiről
hiteles, alapos,
gyors és pontos
tudósításban kíván értesülni, rendelje meg

Az Aradi Közlöny-t,
mely Magyarország legkedveltebb, leg-
elterjedtebb vidéki napilapja és közle-
ményeinek érdekessége, valamint hábo-
rus híreinek megbízhatósága révén a
legolvasottabb újság.

Az Aradi Közlöny

mindenhová köpeti hű otsoját.
A kiadóhatal beconult előfizetőinek,
a tábori postán pontosan utána küldi
az Aradi Közlöny-t.

Az Aradi Közlöny

minden negyedéves előfizetője ingyen
és bérmentre megkapja az

Aradi Közlöny

Nagy Fali Naptárát

1916. évre.

Tessék mutatványszámot kérni!

Ziffer és Hollós

Weitzer János-u. 11.

(főpostával szemben.)

UNDERWOOD

azonnal és állandóan látható írású amerikai írógép.

ROTARY CYKLOSTYLE

önműködő sokszorosító gép és

Edison-féle

diktálógép

kizárólagos lerakata.

Üzemkellék

az összes rendszerű író-számoló- és sokszorosító-géphez, **csak** elsőrendű minőségben.

COPYING OFFICE

írás és sokszorosítási munkák vállalása.

Javitó műhely

minden rendszerű író-sokszorosító- és számoló gépek részére, a legjutányosabb árban **jótállás** mellett.

Használt írógépek

eladása és kölcsönözése.

Amerikai irodabutor.

Gyors- és gépiró szaktanfolyam.

Felhívás

Az Aradi Kereskedők Takarékos és Hitelszövetkezete XIII. évtársulatát most nyitja meg.

Az Aradi Kereskedők Takarékos és Hitelszövetkezet célja:

a) a takarékoság fejlesztése. A szövetkezet tagjai egy törzsbetét után öt éven át hetenként 50 fillért fizetnek be. Az ötödik év végén befizetéseinek összegét az azokra eső nyereségrészesedéssel kapja vissza. (A legutóbb felszámolt évtársulat tagjainak egy-egy törzsbetét után 148 K. 50 fillért fizetett ki a szövetkezet.)

Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet törzsbetétet, s ez esetben annyiszor 50 fillért fizet, a hány törzsbetétet jegyzett.

b) Tagjai részére előnyös kölcsönök nyújtása.

A szövetkezet tagjainak a következő módon nyújt kölcsönöket,

1. előleg-kölcsönöket a teljesített befizetések 9/10 része erejéig;
2. kezességi-kölcsönöket kellő jótállás mellett, váltó, vagy kötelezvény ellenében; (a kezességek nem kell a szövetkezet tagjának lenni);
3. jelzálog- és zálog-kölcsönöket ingatlanokra való bekebelezés, vagy értékpapírok lekötése mellett.

Az Aradi Kereskedők Takarékos és Hitelszövetkezet tagjai között **mindenki, bármint foglalkozásu vagy állásu egyén** (még kiskorú is) **beléphet.** A belépésre már most törtenhetik, meg pedig vagy az által, hogy a belépni kívánó a szövetkezet hivatalában (Szabadság-tér 7., I. em.) megjelenik s ezt bejelenti, vagy pedig úgy, hogy ezt levél útján tudatja.

A belépés alkalmával a beíratási-díj (egy-egy törzsbetét után egyszer s mindenkorra 50 fillér) s a betétkönyvecske ára (20 fillér) fizetendő le. A heti befizetéseket a most alakuló XIII. évtársulat tagjai 1916. január 1-től kezdik meg.

A szövetkezetnek **vidékiek** is lehetnek tagjai, a kik a befizetéseiket a szövetkezet postatakarékpenztári bejzetsési-lapjain, minden postaköltség nélkül teljesíthetik, szintugy a kölcsön-törlesztéseket.

A szövetkezetnek eddig 4000 tagja van, a kik 25000 törzsbetét után teljesítenek befizetéseket.

Minden egyéb felvilágosítást személyes megkeresésre vagy levélbeli kérdészködésre készséggel ad meg az

Aradi Kereskedők Takarékos és Hitelszövetkezete

ARAD, Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermeküknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.

Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“.

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

a „Melogen“. Ara 2 korona.

Szörvestő-Depilator. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Cognac,
Likőrök,
Szilvorum,
Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Lloyd-palota. 859

Olcsó pénzért Jól világítani

csak villanynyal lehet.

Mindennemű villanybevezetést, csillár átszerelést a legjutányosabban vállal

Hammer Vilmos

Arad, Szabadság-tér 5-6.

Telefon sz. 96.

DIÓ

prima minőségű, kisebb és nagyobb mennyiségben olcsón kapható

Tom Arnoldnál

Vilmos császár-tér 2. szám.

Telefon 194. szám. 4896

Veszek és eladok

régiség butorokat, antik darabokat.

Hitelképes egyéneknek részletre bérbeadok

butorokat

a legelőnyösebb feltételek mellett. Vidéki megrendeléseket elfogadok.

Garai Károly

butorkereskedő (törv. bej. cég)

Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz.

Telefon 778. sz.

301

Kovács Soma és Társa, Arad

gazd. gépek, gőzgép és malomszerek gyári raktára. — Kutak, szivattyúk, fecskendők, tömlők.

Raktárunkról azonnal szállítható:

Motorbenzin,	Ekék,	Corbin,
Gépolajok,	Boronák,	Faggyu,
Géphengerolaj,	Velőgépek,	Szijjak,
Motorhengerolaj,	Rosták,	Ponyvák,
Gépkenőcs,	Konkolyozók,	Zsákok.

Leányinternátus

József főherceg-ut 19. sz.
I. emelet.

Elsőrangú okleveles tanerők, gondos nevelés, modern berendezés. Elemi és középiskolai előkészítés és továbbképző tanfolyam. Külön tárgyak: Idegen nyelvek, festés, zongora és művészi kézimunkák.

Kívánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka,
okl. tanítónő. 2027

Ivlámpa pótlásra a legelőnyösebb.

HAZAI GYÁRTMÁNY.

Kérje mindenütt az elismert legjobb

TUNGSRAM-lámpát.

Óvakodjunk az utánzásoktól!

Gyártja: 3721

az Egyesült Izzólámpa és Villamossági r.-t., Újpest.

8000 alkalmazott.

Fajalmák.

Jonathán, Batul, Sikula, Rencs, Bőr, Vanília, Törökbálint, Sörész és Citromalma kicsinyben és egyben legutányosabb árban kaphatók

Káli Ferenc

gyümölcskereskedésében, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 4778

„Konsum keksz”

kitűnő gyártmány, 3-20 kilónként.

I. rendű

„Szalon” cukorka

250 kilónként.

Csakis nagyban kapható.

Rum és likőr compositiókban állandó nagy raktár

Szemző Ármia

áruig nagy áron.

Telefon szám 592.

Kérjük

igen tisztelt vevőinket,

tekiattal a nehéz háborús szállítási viszonyok a,

a karácsonyi ünnepek tartamára szolgáló

köszén és kokszt

szükségletének biztosítása végett megrendeléseiket

már most megtenni,

hogy az utolsó napokban történő szállítások érkeztessenek és egyenes szolgáltatást biztosítsunk.

Kitűnő tisztelt!

Kneffel Károly és Fia

köszén és keksz nagykereskedésében, Boros Beni-tér 2. sz. Telefon 139. sz.

Saját védjegyzett „RUM AROM” 50 filléres üvegekben mindenütt kapható.

Berlin-szálló

Budapest,

VI., Révay-utca 10. sz.

(Andrássy-ut és Vilmos császár-ut mellett.) 4553

Szolid, csendes, olcsó családi ház. 100 szoba, gőzfűtés, melegvíz, lift. Szobák 3 koronázott feljebb; hónapos szobák mérsékelték. Kitűnő konyha.

Eladók

zsirt,

szalonnát,

szappant

(4-5 éveset),

burgonyát

nagyobb mennyiségben, valamint veszek is. 2589

Kalmár Endre

Arad, Asztalos Sándor-u. 5.

670. Megyei telefon 670.

Nemzetközi Halottszállítási iroda

Temetkezési Intézetek Egyesülése

Budapesti iroda VIII., Üllői-ut 14., I. em., 8. I.

Telefon: József 32—12.

E hűnt hősainknak exhumálását, hazaszállítását és az ezekkel kapcsolatos összes teendőik végzését, kegyeletesen, szakemberien, gyorsan és a legmegtűnyosabb feltételek mellett intézi. Az ország minden részében és a külföldön mindenütt működő tagjai a megbízásoknak akadálytalan és gyors teljesítését teszik lehetővé. 8786

Törvényesen védve.

Meghódítva az egész világot!

Küzdő katonáinknak legjobb karácsonyi ajándék. „KOPPÁNDY-féle valódi tea-kocka” tea, rum, vagy citrom és cukor kocka alakban kapható, mely kis helyen elfér és évekig eláll. — Egy és fél deciliter forró víz reszöntésével a legzamatosabb tea szolgálhatja félperc alatt.

Harctéri katonáknak direkt szállítom,

ez esetben pontos címet és pénzt előre kérem. — Megrendelhető csak a feltalálónál: Koppány Lajos, Gyntagyár-utca 3. Kolozsvár 2., pályaudvari postahivatal cím alatt. Ára darabonként a rumosnak 14 fillér, citromosnak 13 fillér. Visszont-eladóknak 15% árkedvezmény. Csomagolás és szállítás a vevőt terheli. Kapható minden jobb üzletben.

Képviselek minden városban kerestetnek.

Nyáry Testvérek

cukcr-, likőr- és rum-gyára
Arad, Salacz-utca 2 szám.

Ajánlják a közelgő karácsonyi ünnepekre naponta frissen készült csokoládé és szalon cukorkáit, valamint nagy választéku fa díszeket és csillagszöröggyergyáit. — Üzletünk fennáll 1882. év óta. — Olcsó árak. Szolid kiszolgálás. Pontos kiszolgálás.
Telefon 249. szám. 4847 Telefon 249. szám.

Zongora javítások

és hangolások
ugy helyben, mint
vidéken pontosan
eszközöltetnek.

Ehrbar Henrik
zongorahangoló
Arad, Batthyányi-u. 26.
Városi zeneiskola.

Van szerencsénk a n. 6. kö-
nyvség szives figyelmét ide!

fiatalbárányhusra
felhívni, mely húsesarnokunkban
e hó 16-tól kezdve
kapható.

A bárányok, melyek nagyságos
Purgly László úr mintagazdaságá-
ból valók fiatal, szopós angol bá-
rányok.
4911

Teljes tisztelettel
Glück Károly és Testvére.

A drága fűtőanyag
mellett sokat megtakarítunk,
ha a tüzelésnél

olcsó
hulladék papírt

használnak. Ilyen
hulladékpapír kb.
50 kilós bálákban
csomagolva kap-
ható: bálanként
2 koronáért az

Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

A szépségápolás titka a használandó
szépitőszerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér.
1 tégely krém 1 korona.

Szines arceporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

A szájüreg desinficiálásánál, valamint a
torokbetegséget előidéző

bacillusok előlészénél, amely különösen gyermekeknél rendkí-
vüli fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, sehohsem
nélkülözhető a Formodor tablettá.

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habak! A
szájüreget desinficiálja, utóíze
igen kellemes. Ara egy porcellán-
szelencének 60 fillér.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a vi-
lághírű „Krovil“ korpa-
kenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Levélbélyeg

gyűjtőknek 61 darab jóállás
mellett való, különféle ritka
bélyeg 86 korona katalógus
ár helyett csak 5 korona 30 fillér. Gyö-
nyörű bélyeg vásztekómat vevőknek
rendelkezésére bocsájtom. — 56 oldalas
bélyegújágómat kívánatra mindenki
megkapja. 8883

Béla Szekula, Luzern (Sweic.)

Saját termésű, kitűnő, tisztán
kezelt magyarádi ó- és pecsenye

borok

ugy nagyobb mennyiségben,
valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon, 4835
Deák Ferenc-utca 40. szám.

Cipőtőzsde

ma már

fogalom.

Andrassy-ut. 22. sz.

Telefon szám 10—44. sz.

Költözők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József
villanyszerelési vállalata
Arad, Salacz-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Tisztelettel értesitem, hogy
az uri hölgyközönség rendelkezésére áll, ahol toalettek, costumök, pongyolák és bluzok a legelegánsabbtól a legegyszerűbbig ízletesen készülnek.

női divattermem megnagyobbítva,

Szives pártfogást kér tisztelettel
Nemesné Kohn Józsa Szabadság-tér 10. sz., II. emelet.